

Zorgvuldig spuiten en bemesten: de teelt-, spuit- en mestvrije zones

Inleiding

Gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen vormen een belangrijke bron voor verontreiniging van het oppervlaktewater. In het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) en in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) zijn voorschriften opgenomen ter bescherming van oppervlaktewateren bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. Deze regels vloeien voor een belangrijk deel voort uit Europese regelgeving.

Voorkom overtreding

Overtreding van deze regels kan niet alleen tot een boete (in de vorm van een bestuurlijke strafbeschikking) leiden, maar kan ook leiden tot een korting op de Europese inkomenssteun die een bedrijf ontvangt. Het is dus van groot belang overtreding van deze regels te voorkomen. Het waterschap wil, vooruitlopend op het komende teeltseizoen, dan ook extra aandacht vestigen.

Teeltvrije zones

In het Abm is bepaald dat langs een watergang een teeltvrije zone in acht moet worden genomen. Dat geldt **ook voor groenbemesters**. De teeltvrije zone wordt gemeten vanaf de insteek van de watergang. De breedte van de zone hangt af:

- van de teelt op het perceel grenzend aan de watergang, en
- van de wijze van toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen.

Een teeltvrije zone hoeft niet aangehouden te worden

- bij **hoogstamboomgaarden**, als binnen 900 cm uit de insteek van de watergang geen gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, en
- bij **andere teelten** als
 - sprake is van biologische productiemethoden, of
 - gebruik gemaakt wordt van een emissiescherm dat voldoet aan de ministeriële regeling (artikel 3.79 Activiteitenregeling milieubeheer)

De 5 meter teeltvrije zone (zie hierna) moet wel in acht genomen worden.

Spuitvrije zones

Binnen een afstand van 14 meter uit de insteek van een watergang is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen aan voorschriften gebonden. De belangrijkste voorschriften zien op het gebruik van kantdoppen en andere driftarme doppen en het in acht nemen van een spuitvrije zone. De spuitvrije zone is gelijk aan de teeltvrije zone. Hierbinnen mogen gewasbeschermingsmiddelen niet worden toegepast met apparatuur die bestemd is voor het druppelsgewijs gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen. Een uitzondering geldt voor pleksgewijze onkruidbestrijding met een afgeschermd spuitdop.

Nieuw is dat ook bij **braakliggende** percelen moet een spuitvrije zone in acht worden genomen.

Uitgebreide informatie over (het gebruik van) gewasbeschermingsmiddelen en biociden vindt u op de website van het College voor toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). Een directe link naar deze site vindt u in het menu aan de rechterzijde van deze pagina.

Mestvrije zones

De mestvrije zone is gelijk aan de teeltvrije zone. Hierbinnen mogen geen meststoffen worden gebruikt. Nieuw is dat ook bij **braakliggende** percelen een spuitvrije zone in acht moet worden genomen.

Voor gebruik van **korrel- of poedervormige meststoffen en bladmeststoffen** gelden beperkingen in de strook grenzend aan de mestvrije zone: gebruik dient gemaakt te worden van kantstrooivoorzieningen waarmee wordt voorkomen dat meststoffen richting het oppervlaktewater worden verspreid. Voor het in op- of zijwaartse richting bemesten van boomkwekerijgewassen en appels, peren en overige pit- en steenvruchten mag geen gebruik worden gemaakt van naar de watergang gerichte apparatuur.

De 5-meter teeltvrije zone

De Rijksoverheid heeft ter uitvoering van de Europese Nitraatrichtlijn watergangen aangewezen waar een teeltvrije zone van tenminste 500 cm in acht moet worden genomen. Deze 5-meter zone geldt als teelt-, spuit- en mestvrije zone. Emissiebeperkende maatregelen leiden niet tot een minder brede zone.

Via de grondsoortenkaart van het Ministerie van Economische zaken is te achterhalen of langs een bepaalde watergang een 5-meter zone van toepassing is. Een directe link naar de grondsoortenkaart vindt u in het menu aan de rechterzijde van deze pagina.

Informeel nieuwe eigenaren/gebruikers

Grondeigenaren die bij de invoering van de 5-meter zone in 2007 gronden in eigendom hadden waarop deze zone rust, hebben daarvan in 2006 bericht ontvangen van het (toenmalige) ministerie van LNV. Regelmatig worden percelen verkocht, verpacht of anderszins in gebruik gegeven. Het is daarbij van belang de nieuwe eigenaar/gebruiker te wijzen op de verplichting de 5-meter zone in acht te nemen. Dit om te voorkomen dat deze (onbewust) de betreffende voorschriften overtreedt.

Tabel zones

In de 'tabel teelt-, spuit- en mestvrije zones Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 3.79-3.85) zijn de belangrijkste zones en emissiebeperkende maatregelen opgenomen. De tabel kan via het menu aan de rechterzijde van deze pagina ingezien en gedownload worden.

Cross compliance

Op grond van het Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) komen veel agrarische bedrijven in aanmerking voor inkomenssteun. Aan het ontvangen hiervan heeft de EU en de Nederlandse rijksoverheid voorwaarden verbonden: de randvoorwaarden GLB. Eén van deze voorwaarden betreft het in acht nemen van de aangewezen teelt-, spuit- en mestvrije zones. De waterschappen zijn op grond van Europese regels verplicht toezicht uit te oefenen op de naleving van deze cross compliance voorschriften. Bij constatering van een overtreding is het waterschap verplicht deze door te melden aan het ministerie en moet het waterschap een bestuurlijke strafbeschikking uitvaardigen (boete).

De minister kan naar aanleiding van de doormelding besluiten tot het toepassen van een korting op de inkomenssteun. Afhankelijk van de ernst van de overtreding kan de korting variëren van 1 tot 20%. In uitzonderlijke situaties kan de korting nog hoger zijn. De minister is hierbij gehouden aan Europese regels. Overtreding van de zones kan dus zowel leiden tot een boete als tot een korting op de inkomenssteun!

Voor de tekst van de geldende wet- en regelgeving wordt verwezen naar www.overheid.nl/wetten.